

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

P8_TA(2017)0037

2016. aasta Bosnia ja Hertsegoviina aruanne**Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2017. aasta resolutsioon komisjoni 2016. aasta Bosnia ja Hertsegoviina aruande kohta (2016/2313(INI))**

(2018/C 252/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut, mis allkirjastati ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahel,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahel sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut kohandavat protokoll, millega võetakse arvesse Horvaatia Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga ja mis parafeeriti 18. juulil 2016 ja allkirjastati 15. detsembril 2016,
- võttes arvesse Bosnia ja Hertsegoviina poolt 15. veebruaril 2016. aastal esitatud Euroopa Liidu liikmeks astumise avaldust,
- võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldusi Lääne-Balkani riikide kohta ja nende järelduste lisa „Thessaloniki arengukava Lääne-Balkani riikidele: ettevalmistused Euroopaga integreerumiseks“,
- võttes arvesse nõukogu 20. septembri 2016. aasta järeldusi Bosnia ja Hertsegoviina ELi liikmeks astumise avalduse kohta,
- võttes arvesse ELi eesistujariigi 13. detsembri 2016. aasta järeldusi,
- võttes arvesse ELi – Bosnia ja Hertsegoviina parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee esimest kohtumist, mis toimus Sarajevos 5.–6. novembril 2015, ning ELi – Bosnia ja Hertsegoviina stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu ning stabiliseerimis- ja assotsiatsioonikomitee esimesi koosolekuid, mis toimusid vastavalt 11. ja 17. detsembril 2015,
- võttes arvesse 4. juulil 2016 Pariisis toimunud Lääne-Balkani riikide tippkohtumise eesistuja lõppdeklaratsiooni ja kodanikuühiskonna organisatsioonide soovitusi 2016. aasta Pariisi tippkohtumiseks,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja kõrge esindaja ning Euroopa naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste voliniku 1. augusti 2016. aasta ühisavaldust, mis käsitleb Bosnia ja Hertsegoviina ametiasutuste kokkulepet võtmetähtsusega meetmete kohta riigi ELiga ühinemise teel,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja kõrge esindaja ning Euroopa naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste voliniku 17. septembri 2016. aasta ühisavaldust, mis tehti pärast Bosnia ja Hertsegoviina põhiseaduskohtu otsust seoses Serblaste Vabariigi (Republika Srpska) päevaga,
- võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2016. aasta teatist „2016. aasta teatis ELi laienemisstrateegia kohta“ (COM(2016)0715) ning selle juurde kuuluvat komisjoni talituste töödokumenti, mis käsitleb Bosnia ja Hertsegoviina 2016. aasta aruannet (SWD(2016)0365),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet pealkirjaga „ELi ühinemiseelne abi haldussuutlikkuse tugevdamiseks Lääne-Balkani riikides: metaaudit“ ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ ECA 2016 nr 21.

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

- võttes arvesse 50. aruannet, mille kõrge esindaja Bosnias ja Hertsegoviinas esitas ÜRO Julgeolekunõukogule ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 2016. aasta novembri avaldust, mille tegi Julgeolekunõukogus toimunud arutelul „Olukord Bosnias ja Hertsegoviinas“ Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel Tema Ekstsellents João Vale de Almeida, Euroopa Liidu delegatsiooni juht ÜRO juures,
- võttes arvesse 2015. aasta juulis vastu võetud Bosnia ja Hertsegoviina reformikava aastateks 2015–2018 ning koordineerimismehhanismi, mille Bosnia ja Hertsegoviina ministrite nõukogu ning Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni ning Serblaste Vabariigi valitsused võtsid vastu 23. augustil 2016,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone selle riigi kohta,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0026/2017),
- A. arvestades, et EL toetab endiselt Bosnia ja Hertsegoviina ELi perspektiivi ning riigi territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja ühtsust; arvestades, et ELiga integreerumise teel on tehtud edusamme; arvestades, et nõukogu palus komisjonil koostada arvamuse Bosnia ja Hertsegoviina ELi liikmeks astumise avalduse kohta;
- B. arvestades, et Euroopa Komisjoni naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste volinik andis 9. detsembril 2016 Sarajevos küsimustiku üle Bosnia ja Hertsegoviina ametivõimudele;
- C. arvestades, et autonoomsed kaubandusmeetmed hakkavad jälle kehtima siis, kui stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut kohandav protokoll on allkirjastatud ja seda ajutiselt kohaldatakse;
- D. arvestades, et Bosnia ja Hertsegoviina 2013.–2018. aasta reformikava raames tunnistasid kõigi tasandite ametiasutused kiireloomulist vajadust alustada majanduse taastamise ja kaasajastamise protsessi, et luua uusi töökohti ning edendada jätkusuutlikku, tõhusat, sotsiaalselt õiglast ja püsivat majanduskasvu; arvestades, et Bosnia ja Hertsegoviina on üles näidanud tahet ja valmisolekut viia ellu täiendavaid sotsiaal-majanduslikke reforme, mis on vajalikud, et vähendada töötuse määra, mis on noorte puhul veel liiga kõrge;
- E. arvestades, et sõltumatu, toimiv ja stabiilne kohtusüsteem on tähtis selleks, et tagada õigusriigi põhimõtte järgimine ning liikumine ELiga ühinemise poole;
- F. arvestades, et lepitusprotsessi jätkusuutlikkuse osas on endiselt probleeme; arvestades, et ELiga ühinemise protsess hõlbustab edasist lepitust;
- G. arvestades, et Bosnia ja Hertsegoviina ei ole ikka veel ellu viinud Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuseid *Sejdić-Finci*, *Zorići* ja *Pilavi* kohtuasjades;
- H. arvestades, et korruptsioon on jätkuvalt laialt levinud ja seda ka kõige kõrgemal tasandil;
- I. arvestades, et Bosnias ja Hertsegoviinas on endiselt 74 000 riigisest põgenikku ning naaberriikides, kogu Euroopas ja maailmas on märkimisväärne hulk Bosniast ja Hertsegoviinast pärit pagulasi ning teadmata kadunud on 6 808 isikut;
- J. arvestades, et haridus on salliva ja kaasava ühiskonna loomisel ja toetamisel ning riigis kultuurilise, usulise ja etnilise mõistmise edendamisel väga tähtis;
- K. arvestades, et Bosnia ja Hertsegoviina on piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioonile (Espoo, 1991) allakirjutanud riik;

⁽¹⁾ S/2016/911.

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

L. arvestades, et (potentsiaalseid) kandidaatriike hinnatakse nende saavutuste põhjal ning ühinemise ajakava määrab vajalike reformide kiirus ja kvaliteet;

1. väljendab heameelt selle üle, et nõukogu kaalub Bosnia ja Hertsegoviina ELi liikmeks astumise avaldust ja et riigile on esitatud küsimustik, ning ootab huviga komisjoni arvamust avalduse vastuvõetavuse kohta; palub Bosnia ja Hertsegoviina kõigi tasandite pädevatel ametiasutustel aktiivselt sellele protsessile pühenduda ning teha koostööd ja koordineerida osalemist komisjoni arvamuse koostamise protsessis, andes komisjoni küsimustele ühised ja sidusad vastused; juhib tähelepanu asjaolule, et see tõendaks ka riigi toimivust; kordab, et ELiga ühinemise protsess on olemuselt kaasav ja hõlmab kõiki sidusrühmi;

2. hindab ja peab kiiduväärseks kolmepoolse presidentuuri olulist rolli, et luua stiimuleid kõigi tasandite teistele institutsioonilistele osalejatele teha jõupingutusi selleks, et täita oma ülesandeid riigi lähendamisel ELile;

3. väljendab heameelt 2015.–2018. aasta reformikava rakendamise edusammude üle ning riigi soovi üle viia ellu täiendavaid institutsioonilisi ja sotsiaal-majanduslikke reforme; tuletab meelde, et ELi uus lähenemisviis Bosniale ja Hertsegoviinale tuleneb riigi raskest sotsiaal-majanduslikust olukorrast ning suurenevast rahulolematusest kodanike hulgas; nendib, et olukord on nüüdseks mõnevõrra paranenud, kuid rõhutab, et riigis tõeliste muudatuste tegemiseks ning kõikide Bosnia ja Hertsegoviina kodanike elujärje märgatavaks parandamiseks on vaja reformikava vastavalt tegevuskavale ühtlaselt ja tulemuslikult ellu viia;

4. nõuab reformide hoo säilitamist, et muuta Bosnia ja Hertsegoviina täielikult tõhusaks, kaasavaks ja toimivaks riigiks, mis rajaneb õigusriigi põhimõttel ning tagab kõigi põhiseaduslike rahvusrühmade ja kodanike võrdsuse ja demokraatliku esindatuse; peab kahetsusväärseks, et ühiseid pingutusi reformide nimel kahjustavad sageli etnilised ja poliitilised lõhed, mida põhjustavad sügavalt juurdunud killustavad suundumused, mis takistavad normaalset demokraatlikku arengut, ning avaliku halduse jätkuv politiseerimine; rõhutab samuti, et Bosnia ja Hertsegoviina saab edukaks ELi kandidaatriigiks alles siis, kui vajalikud institutsioonilised tingimused on täidetud; palub tungivalt kõigil poliitilistel liidritel vajalike muutuste, sh valimisseaduse reformi elluviimisele kaasa aidata, võttes ühtlasi arvesse oma varasemates resolutsioonides väljendatud põhimõtteid, sh föderalismi, detsentraliseerimise ja seadusliku esindatuse põhimõtteid, et tagada kõigile kodanikele võimalus kandideerida, olla valitud ja toimida kõigil poliitilistel tasanditel võrdsel alustel; peab hädavajalikuks säilitada konsensus ELiga integreerumise küsimuses ning teha ühiseid jõupingutusi õigusriigi valdkonnas, muu hulgas võidelda korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu ning reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust; toonitab samuti vajadust pöörata jätkuvalt ja tulemuslikult tähelepanu sotsiaalsetele ja majanduslikele reformidele, mis peaksid jääma prioriteediks;

5. väljendab heameelt kokkuleppe üle luua ELi küsimuste koordineerimismehhanism, eesmärgiga suurendada ühinemisprotsessi toimivust ja tõhusust, muu hulgas ELi finantsabi valdkonnas, ning võimaldada paremat suhtlust ELiga; nõuab kokkuleppe kiiret rakendamist; palub lisaks tagada tulemuslik koostöö ja teabevahetus kõigi valitsemistasandite vahel ja ELiga, et hõlbustada liidu õigustiku ühtlustamist ja rakendamist, ning anda komisjoni küsimustele kogu arvamuse koostamise protsessi jooksul rahuldavad vastused; peab vastuvõetamatuks, et Euroopa Komisjoni otsest teavitamist käsitlevate sätete vastuvõtmisega püüab Serblaste Vabariigi valitsus luua paralleelseid suhtluskanaleid; nõuab Euroopa integratsiooni direktoraadi rolli ja volituste suurendamist, et direktoraat saaks täielikult täita oma koordineerivat rolli stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu rakendamisel ja ühinemisprotsessis laiemalt;

6. väljendab rahulolu alates 1. veebruarist 2017 ajutiselt kohaldatava stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut kohandava protokolliga allkirjastamise üle, millega taaskehtestatakse automaatselt autonoomsed kaubandusmeetmed, mis peatati alates 1. jaanuarist 2016; ootab protokolliga kiiret ja sujuvat ratifitseerimist;

7. peab kahetsusväärseks, et parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee kodukorda ei ole ikka veel vastu võetud püüete tõttu sätestada parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee kodukorras etniline blokeerimine, mille tagajärjel on Bosnia ja Hertsegoviina endiselt ainus kandidaatriik, kus sellist asutust ei ole võimalik nõuetekohaselt asutada; nõuab, et Bosnia ja Hertsegoviina parlamendi eesistuvad üksused leiaksid viivitamata lahenduse, et täita ELi institutsioonilise ja õigusraamistiku nõuded ja tagada ühinemisprotsessi sisuline parlamentaarne järelevalve; tuletab meelde, et stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping nõuab kodukorra vastuvõtmist ning selle tegemata jätmine tähendab stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu täitmise otsest rikkumist;

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

8. väljendab heameelt seoses mõningate parandustega valimisi käsitlevates õigusaktides vastavalt OSCE-ODIHRi soovitudele; märgib, et 2. oktoobril 2016 toimunud kohalikud valimised viidi üldiselt läbi nõuetekohaselt; peab kahetsusväärseks, et pärast kuut aastat ei saa Mostari kodanikud endiselt teostada oma demokraatlikku õigust valida kohalikke esindajaid, sest poliitiliste juhtide vahel on jätkuvad erimeelsused; nõuab põhiseaduskohtu Mostarit käsitleva otsuse kiiret elluviimist, muutes valimiseadust ja Mostari linna statuuti; mõistab teravalt hukka vastuvõetamatu valimisametnike vastase vägivalga Stolacis, ning palub pädevatel asutustel õigusriigi põhimõtet järgides olukord lahendada, sealhulgas uurida kõiki vägivaldajuhtumeid ja valimisrikkumisi ning võtta nende toimepanijad vastutusele; võtab teadmiseks Stolacis toimunud valimiste tühistamise Bosnia ja Hertsegoviina keskvalimiskomisjoni poolt ja nõuab, et kordusvalimised tuleb läbi viia vastavalt demokraatlikele standarditele, rahumeelselt ja sallivuse õhkkonnas;

9. peab kahetsusväärseks, et poliitiline lubadus võidelda korruptsiooni vastu ei ole andnud selgeid tulemusi; rõhutab, et kõrgetasemeliste juhtumite osas pole saavutatud mingeid tulemusi ning et õigus- ja institutsiooniline raamistik süsteemse korruptsiooniga võitlemiseks, näiteks erakondade rahastamisel, riigihangetes, huvide konfliktide korral ja vara deklareerimisel, on nõrk ja ebapiisav; võtab teadmiseks valitsuse eri tasanditel tehtud edusammud korruptsioonivastaste kavade vastuvõtmisel ja korruptsiooni ennetamise organite loomisel ning nõuab nende otsuste järjekindlat ja kiiret elluviimist; märgib murelikult, et killustatus ja nõrk ametitevaheline koostöö pärsib korruptsioonivastaste meetmete tulemuslikkust; nõuab politseis ja kohtuasutustes suuremat ametialast spetsialiseerumist asjakohaste koordineerimiskanalite abil; rõhutab vajadust saavutada tulemusi erakondade ja valimiskampaaniate rahastamise kontrollimisel, töötada välja läbipaistvad töölevõtmismenetlused avalikus sektoris laiemalt ning kaotada korruptsioon riigihangete tsüklist;

10. rõhutab, et 2013. aasta rahvaloenduse tulemused on tähtis alus komisjoni küsimustikule rahuldava vastuse andmiseks ja üliolulised tõhusaks sotsiaal-majanduslikuks planeerimistegevuseks; avaldab heameelt rahvusvahelise vaatlusoperatsiooni läbiviidud lõpphindamise üle, milles järelitati, et tervikuna viidi Bosnia ja Hertsegoviina rahvaloendus läbi rahvusvaheliste standardite kohaselt; peab kahetsusväärseks, et Serblaste Vabariik keeldus tunnistamast rahvaloenduse tulemuste seaduslikkust ja et Serblaste Vabariigi ametivõimud avaldasid omaenda tulemused, mis erinesid Bosnia ja Hertsegoviina statistikaameti kinnitatud tulemustest; nõuab, et Serblaste Vabariigi ametivõimud kaaluksid oma lähenemisviisi muutmist; palub, et Bosnia ja Hertsegoviina statistikaametid saavutaksid selles üliolulises valdkonnas märkimisväärset edu ja viiksid oma statistika ja meetodika kooskõlla Eurostati standarditega;

11. tuletab meelde, et professionaalne, tulemuslik ja tulemustest lähtuv avalik haldus on integratsiooniprotsessi nurgakivi iga riigi jaoks, kes soovib saada ELi liikmeks; väljendab muret avaliku halduse killustatuse ja politiseerituse pärast, mis takistab institutsioonilisi ja õigusreforme ning muudab avalike teenuste osutamise kodanikele keerukaks ja kalliks; nõuab kiiresti ühtlustatud lähenemisviisi poliitika arengule ja koordineerimisele kõigi valitsustasandite vahel, avaliku halduse ja avaliku sektori depolitiseerimist, paremat keskpika perspektiivi planeerimist ja selget strateegiat avaliku sektori finantsjuhtimise kohta;

12. väljendab muret selle pärast, et riik on jätkuvalt killustunud nelja erineva õigussüsteemi vahel; rõhutab vajadust kiiresti kõrvaldada kõik allesjäänud puudused kohtusüsteemis, tugevdada kohtuasutuste tõhusust ja sõltumatust, sh kohtusüsteemi depolitiseerimise abil, ning võidelda korruptsiooni vastu kohtusüsteemis ja rakendada asjakohaseid menetlusi kohtuotsuste täideviimiseks; nõuab, et kiiresti võetaks vastu tegevuskava 2014.–2018. aasta justiitssektori reformi elluviimiseks; nõuab lastekaitset käsitlevate seaduste täielikku rakendamist ja õiguskaitse tulemuslikku kättesaadavust lastele; väljendab heameelt tasuta õigusabi riigi tasandil käsitleva seaduse vastuvõtmise üle, selle üle, et kõrgem kohtu- ja prokuratuurinõukogu koostas suunised huvide konfliktide vältimise kohta ning usaldusvärsuse tagamise kavade ja distsiplinaarmedetmete koostamise üle;

13. nõuab kohtusüsteemi üldist tõhustamist, läbipaistvuse ja objektiivsuse suurendamist uute kohtunike ja prokuröride valimise protsessis ning aruandluse ja usaldusvärsusega seotud mehhanismide tugevdamist kohtusüsteemis; rõhutab vajadust tugevdada huvide konfliktide ennetusmehhanisme ning luua kohtusüsteemis finantsaruannete ja vara deklareerimise läbipaistvusmehhanismid; märgib õiguslase struktureeritud dialoogi olulist rolli Bosnia ja Hertsegoviina kohtusüsteemi puuduste käsitlemisel; nõuab seadusandlikku lahendust, mis võimaldaks jälgida kohtuasjade käsitlemise tõhusust kogu Bosnia ja Hertsegoviina territooriumil;

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

14. peab kahetsusväärseks, et suurt hulka põhiseaduskohtu otsuseid ei rakendata, sh otsust, mis puudutab Mostari elanike demokraatlikku põhiõigust hääletada kohalikel valimistel; nõuab kõigi nende otsuste kiiret rakendamist; rõhutab eelkõige põhiseaduskohtu otsust Serblaste Vabariigi päeva kohta, mis vaidlustati 25. septembril 2016 toimunud rahvahääletusel; peab seda Daytoni rahuleppe tõsiseks rikkumiseks ning rünnakuks kohtusüsteemi ja õigusriigi põhimõtte vastu; rõhutab vajadust dialoogi, mitte ühepoolsete algatuste järele; rõhutab, et natsionalistlik ja populistlik retoorika ja tegevus on arengu tõsised takistajad ning et õigusriigi põhimõtte ja riigi põhiseadusliku raamistiku austamine on äärmiselt olulised selleks, et liikuda edasi ELiga integreerumise teel ning säilitada rahu ja stabiilsus Bosnias ja Hertsegoviinas;

15. mõistab teravalt hukka Serblaste Vabariigis endiselt kehtiva korrakaitseaduse, mis õhustab demokraatlikke põhivabadusi, nagu kogunemis-, ühinemis- ja meediavabadus, ning Serblaste Vabariigis kehtiva surmanuhtluse; nõuab teabevabaduse seaduse täielikku rakendamist; nõuab, et ametiasutused rakendaksid kiiresti Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni lisaprotokoll, mis käsitleb arvutisüsteemide abil toimepandud rassistliku ja ksenofoobse iseloomuga tegude eest vastutusele võtmist;

16. nõuab, et kõigi osapoolte liidrid hoiduksid erimeelsusi tekitavast, natsionalistlikust ja separatistlikust retoorikast, mis lõhestab ühiskonda, ning tegevusest, mis kahjustab riigi ühtekuuluvust, suveräänsust ja terviklust; nõuab, et selle asemel tegeletakse tõsiselt reformidega, mis parandavad kõigi Bosnia ja Hertsegoviina kodanike sotsiaal-majanduslikku olukorda, loovad demokraatliku, kaasava ja toimiva riigi ning lähendavad riiki ELile;

17. rõhutab, et väga tähtis on konstitutsioonikohtu hiljutine otsus põhiseadusliku staatuse põhimõtte ja riigi kolme põhiseadusliku rühma võrdse õiguse kohta valida endale seaduslikud poliitilised esindajad seadusliku ja proportsionaalse esindatuse alusel Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni parlamendi rahvakojas;

18. märgib, et koostöö sõjakuritegusid puudutavates kohtuasjades endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga on olnud rahuldav, ning soovib teha sõjakuritegude juhtumite käsitlemisel rohkem piirkondlikku koostööd; peab murettekitavaks, et sõjakuritegude menetlemisel kohaldatakse erinevaid õigusstandardeid; väljendab heameelt jõupingutuste üle, mida tehakse kuhjunud riigisiseste sõjakuritegude juhtumite menetlemiseks, ning selle üle, et seksuaalvägivalda hõlmavate sõjakuritegude kohtusse andmisel on saavutatud mõningat täiendavat edu; väljendab heameelt ELi delegatsiooni ning Bosnia ja Hertsegoviina rahandus- ja riigikassaministeeriumi vahel sõlmitud kokkuleppe üle rahastada Bosnia ja Hertsegoviina prokuratuuride ja kohtute tegevust sõjakuritegude menetlemisel;

19. mõistab teravalt hukka Serblaste Vabariigi rahvusassamblee 2016. aasta oktoobri otsuse avaldada tunnustust Serblaste Vabariigi endistele juhtidele, kes on sõjakuritegudes süüdi mõistetud; nõuab viivitamatut austust sõjakuritegude ohvrite vastu ja lepituse otsimist; tuleb kõigile Bosnia ja Hertsegoviina poliitilistele juhtidele ja institutsioonidele meelde, et tõe ja leppimise huvides on neil kohustus hinnata objektiivselt sõjaaegseid sündmusi ning vältida kohtusüsteemi väärkasutamist poliitilistel eesmärkidel;

20. tunnustab edusamme seksuaalvägivalda hõlmavate sõjakuritegude kohtusse andmisel ning nõuab, et pädevad asutused suurendaksid õiguskaitse kättesaadavust seksuaalvägivalda ohvritele, võimaldades muu hulgas tasuta õigusabi, parandades psühholoogilisi ja tervishoiuteenuseid, samuti paremaid hüvitis- ja järelmeetmeid; nõuab tagatist, et nende ohvrite õigusi kahju heastamisele tunnustatakse järjepideval viisil;

21. märgib mõningaid edusamme seoses pagulaste ja Bosnia sõja tõttu ümber asustatud riigisiseste põgenike omandi tagastamise, valdusõiguste taastamise ning eluasemete taastamisega; nõuab, et pädevad ametiasutused hõlbustaksid nende püsivat tagasipöördumist, juurdepääsu tervishoiule, tööhõivele, sotsiaalkaitsele ja haridusele, ning pööraksid rohkem tähelepanu hüvitise maksmisele vara eest, mida ei saa tagastada;

22. väljendab muret sõja tõttu kaduma läinud isikute jätkuvalt suure arvu pärast; kutsub pädevaid ametiasutusi üles tegelema jõulisemalt nende saatuse väljaselgitamisega, sealhulgas tihendades koostööd föderatsiooni mõlema haldusüksuse vahel; rõhutab, et selle probleemi lahendamine on piirkonna lepitamise ja stabiilsuse huvides ülimalt tähtis;

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

23. väljendab muret Bosnia ja Hertsegoviina tervishoiusüsteemi pärast, mis on riigis üks kõige enam korruptsiooni all kannatavatest valdkondadest; kutsub järelevalveasutusi üles tagama diskrimineerimisvaba juurdepääsu arstiabile;

24. märgib mõningaid edusamme võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu; väljendab siiski muret selle pärast, et puudub järjepidev lähenemisviis võitlusele organiseeritud kuritegevuse vastu, sest eri tasandite erinevad õiguskaitseasutused on koostanud arvukaid tegevuskavasid; rõhutab vajadust veelgi tugevdada asutustevahelise koostöö raamistikku; väljendab heameelt ühiste uurimiste üle, kuid nõuab koordineeritumaid operatsioone ja paremat teabevahetust; nõuab õiguskaitseorganite võimekuse suurendamist, muu hulgas terrorismivastase võitluse valdkonnas; kutsub pädevaid asutusi üles võtma meetmeid terrorismi rahastamise ja rahapesu vastu ning suurendama suutlikkust finantsuurimiste läbiviimisel; väljendab heameelt, et Europoliga allkirjastati operatiiv- ja strateegilise koostöö kokkulepe, mille eesmärk on võidelda piiriülese kuritegevuse vastu, muu hulgas teabevahetuse ja operatiivtegevuse ühise kavandamise abil; toetab ka koostöölepingu sõlmimist Eurojustiga;

25. rõhutab vajadust parandada võitlust inimkaubanduse vastu; palub föderatsioonil teha kriminaalkoodeksis kiiresti muudatused, millega keelustatakse iga liiki inimkaubandus, mille ohvritest 80 % on naised ja tüdrukud;

26. nõuab rändeandmete kogumis-, jagamis- ja analüüsimehhanismide tugevdamist, sest statistika näitab, et Bosniasse ja Hertsegoviinasse tuleb aina rohkem inimesi suurenenud ränderiskiga riikidest; palub pädevatel asutustel kohelda kõiki varjupaika taotlevaid või riigi territooriumit läbivaid pagulasi ja rändajaid kooskõlas rahvusvahelise ja ELi õigusega ning arendada edasi reguleerivat raamistikku rände ja varjupaiga valdkonnas, et parandada institutsioonidevahelist kooskõlastamist ning suurendada vajalikku suutlikkust; palub komisjonil jätkata kõigi Lääne-Balkani riikidega koostööd rändeküsimustes, et tagada Euroopa ja rahvusvaheliste normide ja standardite järgimine;

27. nendib, et riigi poliitiline lõhestatus koos (eelkõige noorte) sotsiaal-majandusliku olukorra halvenemisega suurendab äärmusluse leviku ohtu; nõuab kiiremas korras jõupingutuste suurendamist võitluses radikaliseerumise vastu ning täiendavaid meetmeid, et tuvastada, ennetada ja takistada välisvõitlejate voogu ning radikaliseerimise toetamiseks mõeldud varjatud rahakanaleid, muu hulgas tihedas koostöös ELi liikmesriikide ja piirkonna riikide asjaspepuutuvate teenistuste vahel, samuti asjakohaste õigusaktide jõustamise abil; nõuab paremat koordineerimist julgeoleku- ja luureteenistuste ning politsei vahel; nõuab tugevamaid meetmeid ja rangemaid karistusi sotsiaalmeedia kaudu vaenu õhutamise ja ekstremistlike ideoloogiate levitamise juhtumite puhul; nõuab deradikaliseerimise ja noorte radikaliseerumise ennetamise programmide kiiremat kasutuselevõttu koostöös kodanikuühiskonnaga, pakkudes terviklikku inimõigustealast haridust, mis aitab lahti seletada radikaliseerumise narratiive ning suurendada laste ja noorte sotsiaalset ühtekuuluvust; ergutab seoses sellega noori rohkem osalema demokraatlikus poliitilises protsessis; nõuab tungivalt, et pädevad asutused võitleksid usuäärmusluse vastu; märgib murega, et radikaliseerunud kogukondi leidub kogu riigis ning rõhutab, kui oluline roll on seoses sellega usujuhtidel, õpetajatel ja haridussüsteemil tervikuna; rõhutab vajadust tagada vahendid isikute taasintegreerimiseks ja rehabiliteerimiseks ühiskonda ning ajakohastada ja tugevdada deradikaliseerumise abivahendeid;

28. märgib julgeoleku ja kaitse parlamentaarse ühiskomisjoni aktiivset rolli demokraatliku kontrolli tagamisel Bosnia ja Hertsegoviina relvajõudude üle; märgib murega, et elanikkonnal on suuri ebaseaduslikke relva- ja laskemoonavarusid, ning nõuab nende relvade täielikku hävitamist; väljendab samuti muret nõuetele mittevastavalt ladustatud suurte laskemoona- ja relvavarude pärast relvajõudude vastutusalas; rõhutab ebaseadusliku relvakaubanduse vastase võitluse tähtsust ning nõuab ELi ning Bosnia ja Hertsegoviina vahelise koostöö tugevdamist selles vallas; soovib tungivalt terviklikku lähenemisviisi, et lahendada probleemid riigi puhastamisel miinidest aastaks 2019;

29. peab hädavajalikuks suurendada üldsuse osalemist otsuste tegemisel ning kaasata kodanikud – sealhulgas noored – paremini ELiga ühinemise protsessi; kordab oma nõudmisi, et kõigil valitsustasanditel rakendataks läbipaistvaid ja kaasavaid kodanikuühiskonnaga konsulteerimise mehhanisme ning kehtestataks läbipaistvad ja mittediskrimineerivad menetlused avalike vahendite eraldamiseks kodanikuühiskonna organisatsioonidele; märgib, et kodanikuühiskond on killustunud ning institutsiooniliselt ja rahaliselt nõrk, mis avaldab mõju selle jätkusuutlikkusele ja sõltumatusele; nõuab täiendavat ELi toetust, paremaid koostöömehhanisme valitsuse ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, muu hulgas strateegilise

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

koostöö raamistiku väljaarendamist, ja kodanikuühiskonna organisatsioonide konkreetsemat kaasamist ELiga ühinemise protsessi; mõistab hukka korduvad laimukampaaniad ja vägivaldsed rünnakud kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajate ja inimõiguste kaitsjate vastu;

30. rõhutab vajadust parandada märkimisväärselt inimõiguste järgimist puudutavaid strateegilisi, õiguslikke, institutsionaalseid ja poliitilisi raamistikke; nõuab, et võetaks vastu üleriigiline inimõiguste ja mittediskrimineerimise strateegia ja lisameetmed, et tagada Bosnia ja Hertsegoviina poolt allkirjastatud ja ratifitseeritud rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktide tõhus rakendamine; nõuab, et kiiresti võetaks vastu Bosnia ja Hertsegoviina ombudsmeni ametikoha reformi seadus; nõuab, et selle vastuvõtmisel järgitaks rahvusvahelise koordineerimiskomisjoni ja Veneetsia komisjoni soovitusi; väljendab muret, et ombudsmeni büroo ei toimi nõuetekohaselt peamiselt piisavate inimressursside puudumise ja tõsiste rahaliste piirangute tõttu; palub Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni ja Serblaste Vabariigi tasandi ametiasutustel aidata kaasa inimõiguste ombudsmeni tööle;

31. väljendab muret, et puuetega inimesi diskrimineeritakse jätkuvalt tööhõive, hariduse ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse valdkonnas; nõuab, et võetaks vastu ühtne riiklik tegevuskava puuetega inimeste õiguste kohta; nõuab tervikliku ja integreeritud strateegia väljaarendamist romade kogukonna sotsiaalseks kaasamiseks ja paremaks esindatuseks; nõuab sotsiaalabi paremat suunamist, et jõuda kõige haavatavamate elanikeni; väljendab heameelt asjaolu üle, et mõned valitsused ja parlamendid on hakanud arutama LGBTI-inimeste õigusi ning koostama konkreetseid meetmeid nende kaitsmiseks; nõuab LGBTI-kogukondade turvalisuse ja kogunemisõiguse tagamist; väljendab heameelt Bosnia ja Hertsegoviina diskrimineerimisvastase seaduse muudatuste üle, millega diskrimineerimise aluste loetellu lisati vanus, puue, seksuaalne sättumus ja sooline identiteet; nõuab selle seaduse nõuetekohast jõustamist; peab kiiduväärseks vihakuritegude keelu kaasamist Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni kriminaalkoodeksi muudatustesse; soovib lisada politseiametnike, prokuröride ja kohtunike õppekavadesse ja koolitusprogrammidesse vihakuritegusid käsitlevad kursused ning nõuab paremat politsei- ja kohtuasutuste koostööd vihakuritegudega seotud juhtumite menetlemisel; nõuab veelkord, et tunnistataks kehtetuks Serblaste Vabariigi põhiseaduses kehtiv surmanuhtlust käsitlev säte;

32. nõuab täiendavaid jõupingutusi lastekaitse süsteemide tugevdamiseks, et ennetada lastevastast vägivalda, laste kuritarvitamist, ärakasutamist ja hooletust laste suhtes ning nende probleemidega tegeleda; soovib eraldada rohkem vahendeid ennetusele ning kogukondade ja valitsuse tegevuse koostööstamisele lastekaitse valdkonnas; nõuab Bosnia ja Hertsegoviina lapsi käsitleva tegevuskava (2015–2018) elluviimist;

33. märgib, et rahvusvähemuste kaitse õigusraamistik on enamjaolt kehtestatud ja kooskõlas Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooniga; väljendab heameelt selle üle, et taas on alustanud tegevust Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni rahvusvähemuste nõukogu; peab murettekitavaks, et kuna riigi ja haldusüksuste vahel ei ole endiselt piisavalt kooskõlastamist, ei rakendata olemasolevaid seadusi ja riigi tasandi rahvusvähemuste strateegilist platvormi ei ole veel vastu võetud; peab kahetsusväärseks, et rahvusvähemused on poliitilistes ja avalikes aruteludes ning meedias jätkuvalt alaesindatud;

34. nõuab täiendavaid jõupingutusi, et edendada soolist võrdsuslikkust ja suurendada naiste osalemist poliitilises ja avalikus elus ja tööhõives, parandada nende sotsiaal-majanduslikku olukorda ning tugevdada naiste õigusi üldiselt; märgib, et naiste ja meeste võrdsuslikkust tagavad õigusnormid on enamjaolt kehtestatud, kuid nende rakendamine ei ole endiselt tulemuslik; märgib murega, et tööhõives esineb veel raseduse ja sünnitusega seotud diskrimineerimist ning et haldusüksustel ja kantonitel ei ole ühtlustatud õigusakte rasedus- ja sünnituspuhkuse ega lapsehoolduspuhkuse vallas; rõhutab lisaks, et olemasolevaid aktiivseid tööturumeetmeid, mis on mõeldud pikaajaliselt töötute ja haavatavate rühmade, näiteks puuetega inimeste tööhõive toetamiseks, ei rakendata tõhusalt; rõhutab, et tähtis on suurendada tütarlaste ja eriti roma kogukonna tütarlaste põhi- ja keskkooli lõpetamise määra;

35. rõhutab, et tähtis on tõhusalt rakendada soopõhise vägivalda ennetamist ja selle eest pakutavat kaitset käsitlevaid õigusakte kooskõlas koduvägivalda ennetamist ja selle eest kaitsmist käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonidega, mille Bosnia ja Hertsegoviina on allkirjastanud ja ratifitseerinud; väljendab rahulolu pädevate asutuste võetud kohustusega rakendada Euroopa Nõukogu Istanbuli konventsiooni naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise kohta; nõuab õigusaktide ja avaliku poliitika ühtlustamist selle konventsiooniga; nõuab, et vägivalda üle elanud naisi teavitataks võimalikest toetuse ja abi vormidest ning rajataks kriisikeskused vägistamise või muus vormis aset leidnud

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

seksuaalvähivalla ohvritele; väljendab muret selle pärast, et soopõhise vähivalla juhtumeid ei dokumenteerita süstemaatiliselt;

36. taunib asjaolu, et Bosnia ja Hertsegoviina rikub endiselt Euroopa inimõiguste konventsiooni, kuna ei rakenda Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuseid *Sejdić-Finci*, *Zornić* ja *Pilavi* kohtuasjades; nõuab kindlalt ja kiiremas korras selles küsimuses edusamme, et parandada riigi ELiga ühinemise väljavaateid; rõhutab, et nende otsuste rakendamine aitaks kaasa toimiva demokraatliku ja toimiva ühiskonna loomisele, kus on tagatud võrdsed õigused kõigi jaoks; kordab, et nende otsuste rakendamata jätmine teeb võimalikuks Bosnia ja Hertsegoviina kodanike ilmse diskrimineerimise ning ei sobi kokku ELi väärtustega;

37. väljendab muret ajakirjanikele avaldatava poliitilise surve ja nende ähvardamise juhtumite pärast, mis hõlmavad füüsilisi ja verbaalseid rünnakuid, muu hulgas kõrgete või endiste ametnike poolt, ning samuti meedia omandisuhete läbipaistmatus pärast; väljendab ühtlasi muret laimuvastaste tsiviilkaebuste kasutamise pärast kriitiliste meediaväljaannete ja ajakirjanike vastu; rõhutab vajadust uurida rünnakuid ajakirjanike vastu ning tagada asjakohased kohtulikud järelmeetmed; kutsub ametivõime üles mõistma ühemõtteliselt hukka igasugused ajakirjanike ja meediaväljaannete vastu suunatud rünnakud ning tagama selliste juhtumite põhjaliku uurimise ja vastutavate isikute kohtu ette toomise; nõuab täiendavaid meetmeid, et oleks tagatud sõnavabaduse ja ajakirjandusvabaduse täielik austamine ning teabe kättesaadavus nii võrgukeskkonnas kui ka väljaspool; palub Bosnia ja Hertsegoviina ametivõimudel võtta kiireloomulisi meetmeid, et päästa avalik-õiguslik meedia kokkuvarisemisest; palub pädevatel asutustel tagada kolme avalik-õigusliku ringhäälingu sõltumatus ja rahaline stabiilsus, samuti sideameti poliitiline, tegevuslik ja rahaline sõltumatus ja läbipaistvus; palub pädevatel asutustel tagada meedia mitmekesisus ja saadete edastamine kõigis Bosnia ja Hertsegoviina ametlikes keeltes; nõuab digitaalringhäälingule ülemineku lõpuleviimist ja lairibastrateegia koostamist;

38. väljendab endiselt muret haridussüsteemi jätkuva killustatuse, segregatsiooni, ebatõhususe ja keerukuse pärast; nõuab, et kogu riigis võetaks vastu ühine põhiõppekava, mis suurendaks riigi ühtekuuluvust; nõuab paremat koordineerimist hariduse juhtimise eri tasandite vahel, et edendada kaasavat ja mittediskrimineerivat haridussüsteemi ning soodustada kultuurilist, usulist ja etnilist koostööd; kutsub ametivõime üles edendama sallivuse, dialoogi ja kultuuridevahelise mõistmise põhimõtteid erinevate etniliste rühmade vahel; nõuab konkreetsete meetmete võtmist haridussüsteemi tõhususe parandamiseks ja segregatsiooni kaotamiseks, tagades võrdsed haridusvõimalused kõigis Bosnia ja Hertsegoviina ametlikes keeltes; väljendab jätkuvalt muret haridussüsteemist varakult lahkunud noorte suure osakaalu pärast ja romadest õpilaste püsivalt kõrge koolist väljalangemise määra pärast; peab kahetsusväärseks, et edusammud „kaks kooli ühe katuse all“ ja monoetniliste koolide küsimuste ning muude koolides esinevate segregatsiooni ja diskrimineerimise vormide käsitlemisel ja lahendamisel on olnud aeglased;

39. väljendab heameelt meetmete üle, millega reformikava raames ajakohastatakse tööõigust, parandatakse ärikeskkonda ja käsitletakse finantssektori nõrkusi; peab positiivseks ka registreeritud tööhõive määra suurenemist ja majanduspoliitika koordineerimise tugevdamiseks võetud meetmeid; väljendab heameelt kolmeaastase laiendatud rahastamisvahendi programmi üle, milles IMFig kokku lepitakse ja mis peaks aitama parandada ärikliimat, vähendada valitsuse suurust ja kaitsma finantssektorit; peab jätkuvalt kahetsusväärseks ühtse majanduspiirkonna puudumist, mis kahjustab ärikeskkonda ja VKEsid ning vähendab välismaised otseinvesteeringuid; nõuab, et need küsimused lahendataks tööstust ja VKEsid käsitleva ühtlustatud ja koordineeritud riikliku poliitikaga; nõuab, et pädevad asutused koostaksid viivitamata koordineeritud meetmeid, et tugevdada õigusriiki, lihtsustada lepingute jõustamise menetlusi ja võidelda majanduses esineva korruptsiooni vastu;

40. väljendab heameelt, et töötus on mõnevõrra vähenenud; väljendab siiski muret, et töötus on jätkuvalt suures osas struktuurne probleem ning noorte töötuse määr on endiselt kõrge, mis põhjustab väga suurt ajude väljavoolu; ergutab Bosniat ja Hertsegoviinat aktiivselt osalema piirkonna noorte jaoks loodud erinevates programmides, näiteks Lääne-Balkani riikide noortele suunatud positiivses tegevuskavas või piirkondlikus noorte koostööametis (RYCO); palub pädevatel asutustel tugevdada kehtivaid õigusakte ja kehtestada aktiivsed tööturumeetmed, mille sihtrühmaks on eelkõige noored, naised, haavatavamad rühmad, sh romad, ja pikaajaliselt töötud ning millega tugevdatakse tööturuasutuste suutlikkust;

Kolmapäev, 15. veebruar 2017

41. peab kahetsusväärseks, et mõlema haldusüksuse tööseadused võeti vastu kiirmenetlusega, pidamata nõuetekohast dialoogi tööturu osapooltega; märgib, et töötajate ja ametiühingute õigused on ikka veel piiratud, ja rõhutab nende tugevdamise ja ühtlustamise vajadust terves riigis; tuletab meelde, et Bosnia ja Hertsegoviina on allkirjastanud mitu Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsiooni, milles muu hulgas tunnustatakse sotsiaalse dialoogi põhimõtteid ja tööturu osapooltega koostöö tegemise tähtsust; rõhutab, et tähtis on jätkata tervishoidu ja ohutust käsitlevate õigusaktide täiendamist ja ühtlustamist kogu riigis; samuti rõhutab vajadust reformida ja ühtlustada killustatud sotsiaalkaitse süsteeme, et edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ning tagada kõige haavatavamate isikute sotsiaalne kaitse;

42. nendib, et on tehtud teatavaid edusamme keskkonnakaitsealaste poliitikavaldkondade ja õigusaktide täiendavas kooskõlastamises; nõuab märkimisväärseid jõupingutusi kehtivate õigusaktide nõuetekohase ja süstemaatilise rakendamise ja jõustamise vallas; rõhutab, et vaja on vastu võtta kogu riiki hõlmav strateegia keskkonnaõiguse lähendamiseks liidu õigustikule, õigusraamistiku täiendamiseks ning haldus- ja seirevõimekuse tugevdamiseks; juhib tähelepanu sellele, et keskkonnateabele juurdepääsu ja avalikkuse osalemist otsustamisprotsessides reguleerivad õigusaktid tuleb kooskõlastada liidu õigustikuga; nõuab looduskaitse valdkonna õigusaktide viivitamatut vastavusse viimist liidu õigustikuga; rõhutab, et hüdroelektrijaamade ja projektide kavandamine ja ehitamine peab järgima rahvusvahelisi ja ELi keskkonnavalaseid õigusakte; nõuab tungivalt, et hüdroenergia projekte ei teostataks kaitsealuses looduskeskonnas ning et need ei oleks loodusele kahjulikud; rõhutab vajadust kaasata asjakohastes projektidesse avalikkus ja konsulteerida kodanikuühiskonnaga; väljendab muret asjaolu üle, et Bosanski Brodi naftatöötlemistehase tekitatud ülemäärase piiriülese keskkonnareostuse probleemi lahendamisel ei ole saavutatud edu;

43. rõhutab, et ELi tähtsusega elektri ja gaasi ülekandevõrkude vahelise ühenduse osas kokkulepitud projektid naaberriikidega on seiskunud, sest puudub poliitiline kokkulepe riikliku energiasüsteemi kohta; rõhutab sellega seoses, et Euroopa Energiaühenduse sanktsioonide tühistamiseks tuleb vastu võtta kogu riiki hõlmav energiasüsteemi ja gaasi käsitlev õigusraamistik kooskõlas kolmanda energiapaketi; nõuab tungivalt maagaasiseaduse vastuvõtmist, et suurendada energiavarustuskindlust; nõuab tungivalt, et ametiasutused tagaksid kooskõla ELi ja rahvusvaheliste standardite ja poliitiliste eesmärkidega energia ja kliimamuutuste valdkonnas;

44. märgib, et riigis on puudusi taristute osas ja toetab jätkuvalt investeeringuid projektidesse, mis parandavad transpordiühendusi nii Bosnias ja Hertsegoviinas endas kui ka naaberriikidega; ergutab Bosniat ja Hertsegoviinat täielikult osalema ELi ühenduvuse tegevuskava elluviimises; tunnustab kogu riiki hõlmava transpordi raamstrateegia ja tegevuskava (2015–2030) vastuvõtmist 2016. aasta juulis; rõhutab, et see võimaldaks Bosniale ja Hertsegoviinale juurdepääsu ühinemisele abi rahastamisvahendi kaudu antavale rahastamisele (IPA II); kutsub ametivõime üles ühtlustama transpordialast õiguslikku raamistikku asjaomaste ELi õigusaktidega, looma funktsionaalsed transpordiahelad, kõrvaldama kitsaskohad kaubaveokoridoris Vc ning järgima töövõtjate valikul pakkumiseeskirju ja läbipaistvuse põhimõtet, et vältida kuritarvitusi ja korruptsiooni;

45. väljendab heameelt, et Bosnia ja Hertsegoviina etendab jätkuvalt konstruktiivset ja ennetavat rolli kahepoolse ja piirkondliku koostöö edendamisel; nõuab täiendavaid jõupingutusi allesjäänud kahepoolsete küsimuste lahendamiseks, muu hulgas Serbia ja Horvaatiaga piiride mahamärkimisel ning piiriülest reostust puudutavate juhtumite lahendamisel; tunnustab Bosniat ja Hertsegoviinat selle eest, et ta on suurendanud ELi ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast lähtuvatest avaldustest ja otsustest juhindumise määra 62 %-lt 77 %-le; väljendab kahetsust Bosnia ja Hertsegoviina ametivõimude otsuse üle mitte toetada piiravaid meetmeid, mille EL kehtestas Venemaa vastu pärast seda, kui Venemaa annekteeris ebaseaduslikult Krimmi; tuletab Bosniale ja Hertsegoviinale meelde vajadust ühtlustatud välispoliitika järele ning et välispoliitika kooskõlastamine on tähtis osa ELi liikmesusest; peab oluliseks kooskõlastada Bosnia ja Hertsegoviina välispoliitikat ELi välispoliitikaga ning seda, et EL osaleks jätkuvalt aktiivselt Bosnia ja Hertsegoviina julgeoleku ja ohutuse tagamisel; avaldab heameelt operatsiooni Althea jätkumise üle, kuna operatsioon suurendab jätkuvalt Bosnia ja Hertsegoviina ametivõimude heidutussuutlikkust, kui olukord seda nõuab, keskendudes samas suutlikkuse suurendamisele ja koolitusele; avaldab heameelt ka selle üle, et 2016. aasta novembris pikendas ÜRO Julgeolekunõukogu EUFORi mandaati ühe aasta võrra;

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Bosnia ja Hertsegoviina presidentuurile, Bosnia ja Hertsegoviina ministrite nõukogule ning Bosnia ja Hertsegoviina parlamentaarsetele assambleele, Bosnia ja Hertsegoviina Föderatsiooni ning Serblaste Vabariigi ja Brčko piirkonna valitsustele ja parlamentidele ning kümne kantoni valitsustele.